

TEHLİKE GELİYORUM DEDİ !

Son Haftalarda bölgenin gündeminde yer alan ortak bir konu var. Komşu İlçemiz Kemaliye' de altın madeni arama ve çıkartma faaliyetlerine başlanacak olması. Bu durum Kemaliye ilçemizi etkilediği kadar civarda bulunan Arapgir, Divriği ve Ağın ilçelerimiz için de bir tehdit unsuru olduğu için konuya sessiz kalmayarak haftalardır sosyal medya üzerinden yapılan çağrılara destek vermek amacıyla maden arama ve çıkartma faaliyetleri ile ilgili bir yazı hazırlamanın gerekli olduğunu düşündüm.

Madencilik, tarih boyunca uygarlıkları şekillendiren temel sektörlerden biri olmuştur. Ülke ekonomisi ve ülke kalkınması açısından önemi bulunan mineralleri rasyonel bir şekilde endüstriye sağlamak için geliştirilmiş uygulamalı bilim dalıdır. Altın madenciliği, maden yataklarının aranması, projelendirilmesi, işletilmesi ve çıkarılan madenin zenginleştirilmesi ile ilgili işlemleri içerir. Çevresel etkilerin değerlendirilmesi ise bölgenin mevcut çevresel verilerinin kaydedilmesi altın madenciliği işlemleri sırasında çevresel verilerin takip edilmesi ve olası etkilerin minimize edilmesi için çeşitli önlemlerin alınması ve izleme programları ile proje sahasının takip edilmesi ile ilgili çalışmaların yürütülmesidir.

Çevre; canlıların yaşamı boyunca ilişkilerini sürdürdüğü dış ortam olup, bu ortamdaki hava, su, toprak gibi doğal çevrenin fiziksel unsurları; bitkiler, hayvanlar, bakteriler ve mantarlar gibi biyolojik unsurları; insanların doğal, sosyal, parasal ve maddesel kaynakları kullanım ve işletmelerinden doğan ekonomik çevre unsurları; insan topluluklarının demografik yapısı, barınma, sağlık, eğitim ve kültürel ihtiyaçlarının temin biçimleri ile tarihi ve kültürel değerlerinin oluşturduğu sosyal çevre unsurlarıdır.

Toplumlar, çevre tanımında görülen barınma, sağlık, eğitim ve kültür gibi temel ihtiyaçlarını karşılayabilmeleri için sahip oldukları yeraltı zenginliklerinden faydalanmak zorundadırlar. Madencilik işletmeleriyle doğal kaynaklar insan refahı için bir taraftan ekonomiye kazandırılırken, diğer taraftan ekolojik çevreye verilen büyük tahribat ve zararları çoğu zaman göz ardı edilmektedir. Madencilik çalışmaları; madenin aranmasından başlayarak, kullanımı sonuna kadar tüm aşamalarda, doğal ve kültürel çevrenin özelliğine, madenin ve maden ocağının yapısına, uygulanan madencilik tekniğine bağlı olarak, çevre üzerinde az veya çok bir dizi değişime neden olmaktadır.

Bu değişimler; görsel, akustik, atmosferik, jeoteknik, hidrojeolojik, tarımsal, kültürel, sosyolojik ve alt yapı üzerine olarak özetlenebilen kısa süreli-uzun süreli, olumlu-olumsuz, onarılabilir-onarılamaz, dolaylı-dolaysız çevresel etkilere neden olmaktadır. Bu etkiler yerel, bölgesel olabildiği gibi bazen sınır aşırı boyutlara ulaşabilmektedir. Madencilik faaliyetlerinin etkileri, önlem alınmadığı takdirde, işletmeler kapatılıp terk edildikten sonra bile devam edebilmektedir. Üretim yöntemi olarak hangi yöntem uygulanırsa uygulansın hem işletme hem de işletme sonrası çevre kirliliğine neden olmaktadır. Eğer maden, yerleşim alanına yakınsa bu etkiler daha da vahim olarak ortaya çıkmaktadır.

Madencilik endüstrisinin istatistiksel olarak yeryüzündeki en çok çevresel yıkıcı etkisi olan endüstri olduğu kanıtlanmıştır. Madencilik endüstrisi uzun süreli olarak toprağa, havaya, suya ve habitata* zarar verdiği için ekolojik bir yıkımdır.

Madenlerimiz bizim milli servetlerimizdir. Biz bunların yer altında değersiz bir varlık olarak kalmasını istemeyiz. Tabi ki çıkartılarak ekonomimize katkı sağlaması herkesin ortak düşüncesidir. Bizler bölge halkı olarak maden çıkartılırken habitat' a en az zarar verecek yöntemlerin kullanılmasını ve siyanür kullanılarak sondaj yoluyla değil, yüzeysel tarama şeklinde madenin çıkartılmasından yanayız.

Kemaliye' nin olağanüstü doğal yapısı, endemik bitki örtüsü, kültürü ve tarihi önemli değerler arasındadır. Bu durum bölgede bulunan diğer ilçeler için de geçerlidir. Son yıllarda Yukarı Fırat Havzasında bulunan ilçelerin öne çıkan özellikleri turizm ve tanıtım faaliyetleri olmuştur. Bölgeye yerel ve uluslararası alanda çok sayıda ziyaretçi gelmeye başlamıştır. Burada baş gösterecek en küçük bir olumsuz çevre hareketi turizm faaliyetlerini de aynı yönde etkileyecektir. **Temiz Beş Belde** diye tarihe konu olmuş bölgemizde temizlikten eser kalmayacağı bilinen bir gerçektir.

İliç ilçesinde yapılan altın madeni işletmesinin doğal hayata olumsuz etkiler bıraktığı bilinmektedir. İşletme süreci içerisinde bir ayda 300 tona yakın siyanür kullanılacak olması ve bu siyanürün yağmurla birlikte Fırat Nehrine karışması tehlikesi dikkate alınmalıdır. Yine burada yapılacak siyanürle altın çıkarma yöntemi en başta su kaynaklarımızı etkileyecektir. Munzur Vadisi, Subatan Yaylası, Arapgir Kaya Arası Kanyonu, Karasu ve Fırat Nehirleri de bu çalışmadan payını alacak, bin yıldır akan ve bölgeye hayat veren içme suları kirlenerek yok edilecektir. Maden çukurlarının 1.5 kilometreye varan derinliklerini, doğada yarattığı yıkımları da göz ardı edemeyiz. İnsan ve Hayvan sağlığı, bitki örtüsü, fauna ve flora dengesi de bu tahribattan etkileneyeceği hepimizin malumudur.

Tarihi Kentler Birliği ve ÇEKÜL Vakfının önemseydiği bir ilçe olan Kemaliye, Sakin Şehirler Birliği (Cittaslov) ' a da üyelik süreci aşamasındadır. Burada baş gösterecek bir çevre kirliliği ilçenin bu birliklere olan üyeliklerinin de sonlanması demektir.

Bölge ilçeleri olarak bizler bu tehlike karşısında çevre adına güçlerimizi birleştirmeliyiz. Elbette maden çıkartılmasına karşı değiliz. Anacak bu işlem yapılırken doğaya en az zarar verecek yöntemin kullanılmasını istiyoruz. Bu konuda bölgedeki tüm kamu kuruluşlarını, yerel yönetimleri, S.T.K. Dernek ve Vakıflarla yerel halkın sağduyu içerisinde haklarını aramaları gerekmektedir.

Anayasamızın 56. Maddesi Herkes, sağlıklı ve dengeli bir çevrede yaşama hakkına sahiptir. "Çevreyi geliştirmek, çevre sağlığını korumak ve çevre kirlenmesini önlemek Devletin ve vatandaşların ödevidir." Diyerek çevre hakkını Anayasamızın bir hükmü haline getirmiş ve çevreyi koruma görevini Devlet ve tüm vatandaşlara bir ödev olarak yüklemiştir.

Gelecek kuşaklara bırakacağımız en güzel miras güzel bir ülke, yaşanabilir bir dünyadır. Herkesi bu sorumluluğun bilinci ile davranmaya davet ediyorum!

Kemaliye Çevre Platformunun oluşturduğu **KEMALİYE NİN ÜSTÜ ALTINDAN DAHA DEĞERLİDİR** Sloganı konuya verilecek en iyi cevaptır diye düşünüyorum.

A.Tuncay ÇAĞDAŞ
ÇEKÜL Vakfı Arapgir Temsilcisi
Ve
Arapgir Kültür Derneği Şube Bşk.

* En geniş anlamıyla habitat, bitki ve hayvan topluluklarının doğal yaşam ortamı olarak tanımlanmaktadır.